

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.938/2017/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Sz-né S. G.pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe., tartózkodási helye: címe) felperesnek - a dr. J. A. jogtanácsos által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyhez fűződő jogok megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 25.P.22.046/2016/16. számú ítélete ellen a felperes által 18., 19. és 20. sorsszámok alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő jogát azzal, hogy 2015. június 22. és 29. napjai között nem biztosított számára megfelelő mozgásteret és illemhelyet, továbbá olyan zárkában helyezte el őt, ahol rovarok voltak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Az alperes másodfokú perköltsége 300 000 (háromszázezer) Ft, a le nem rótt fellebbezési illeték 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes 2014. április 7. és 29. napjain bőrgyógyászati panaszok miatt kereste fel az alperes büntetés-végrehajtási intézetben lévő orvosi rendelését, ahol gyógyszeres ellátásban részesült, más egészségügyi problémát azonban nem említett.

2014. április 30. napján a felperes a 111-es fegyelmi zárkába került. Ennek az volt az oka, hogy már az intézetbe történt befogadásakor sérelmezte, hogy a zárkákban poloskák vannak, az alperes pedig - a saját nyilatkozata szerint - így próbálta megelőzni a további poloskacsípéseket. A fegyelmi zárka egyszemélyes volt, az ajtó felett egy kamera, az ajtó mellett pedig egy elkülönítés nélküli WC került elhelyezésre.

A fegyelmi zárkában való elhelyezés és a kamera elleni tiltakozásul a felperes éhségsztrájkba kezdett, amely miatt - immáron fegyelmi büntetésként - 2014. május 2. és 3. napjain a 111-es számú fegyelmi zárkában maradt. 2014. május 2-án ápoló és orvos is

megvizsgálta, amelynek eredményeként a korábban elrendelt, de a felperes által sürgősségi ellátásnak ítélt és ezért abbahagyott ételtartó gyógyszeres terápiáját kötelező jelleggel visszaállították. 2014. május 3-án a felperes a szándékos étkezés megtagadást megszüntette, majd 2014. május 5-én átkerült a 106-os zárkába, ahol 2014. május 18. napjáig egyedül tartózkodott.

Újabb egészségügyi problémát 2014. május 14-én jelzett, ekkor hasi panaszok miatt gyógyszeres terápiában részesült. 2014. május 15-én újfent hasfájásra panaszkodott a szolgálatban lévő ápolónak, aki - az orvos által sürgősségi ellátás esetére felírt gyógyszerek beadása után - további vizsgálatra a Sürgősségi Ambulanciájára utalta be őt. Panaszai kórházi felvételt nem igényeltek, azok hátterében nagyfokú meteorizmust (felfúvódást) valószínűsítettek, diétát és bő folyadékfogyasztást javasoltak, továbbá szénhidrátszegény étrendet írtak elő. Miután alhasi panaszai nem szűntek meg, 2014. május 17-én ismételtén megkapta a sürgősségi ellátás esetére előírt gyógyszereit (No-Spa tabletta, Paramax tabletta).

2014. május 18-án az éjszakai ápolónak jobb alsó végtagi zsibbadásról, elszíneződésről, valamint fulladásról panaszkodott, ezért az ápoló értesítette az Országos Mentőszolgálatot. Az elvégzett érrendszeri vizsgálat során trombózis és embólia gyanúja merült fel, így a felperes a Büntetés-végrehajtás Központi Kórházának belgyógyászatára került, ahol az embóliát kizárták, de az alsó végtagi trombózis gyanúja miatt véralvadást gátló kezelést indítottak és szigorú fekvést írtak elő. A 2014. május 19. és 2014. szeptember 1. napjai között lezajlott kórházi kezelés során kivizsgálták a hasi panaszait, hallásvizsgálatot, valamint pikkelysömör miatt bőrgyógyászati kezelést is végeztek, továbbá 2014. június 3-án megállapították, hogy a hátán, a törzsén és a végtagjain több, 1-2 cm-es, parakeratotikusan hámló, infiltrált plakk, a lábszárain pedig gyógyuló maradványtünetek találhatók, amiket a felperes poloskacspésekkel magyarázott. A kezelések eredményeként a felperes - a Büntetés-végrehajtás Központi Kórházának nyilatkozata szerint - jó általános állapotban került vissza a büntetés-végrehajtási intézetbe.

2015. június 22-től 2015. június 29-éig a felperes egy másik alperessel szemben indított peres eljárás tárgyalásán történő megjelenésének biztosítása céljából megőrzésre az alpereshez került, ahol a 310-es zárkában kapott elhelyezést. Ebben az időszakban a négy személyes zárkában a felperessel együtt hárman tartózkodtak, az egy főre eső mozgástér 2,73 m² volt, a WC pedig külső szellőzéssel nem rendelkezett. A zárkában rovarok is voltak.

A felperes 2015. július 6-án kártérítési eljárást kezdeményezett az alperesnél, amely 2015. szeptember 11. napján a kártérítési igényt elutasította. Az erről szóló határozatot a felperes 2015. október 7. napján vette át.

A felperes a 2015. szeptember 29. napján benyújtott, utóbb módosított keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:51. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján annak megállapítását kérte, hogy:

- az alperes megsértette az emberi méltóságát azzal, hogy 2014. április 30. napján a poloskacspések miatt előterjesztett panaszának megtorlása céljából fegyelmi zárkába helyezte őt, ahol olyan kamera volt felszerelve, amely rálátott a WC-re is; továbbá

- az alperes megsértette az élethez, a testi épséghez és az egészséghez fűződő jogait azzal, hogy 2015. június 22. és 29. napjai között nem betegszobában, hanem egy elegendő mozgástér nélküli, önálló szellőzésű WC-vel nem rendelkező zárkában helyezte el őt, ahol csótányok is voltak, valamint nem biztosította számára a szükséges gyógyszereket.

Kérte továbbá, hogy a bíróság a Ptk. 2:52. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezze az alperest 35 000 000 Ft sérelemdíj megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az alperes a megállapítási kereset tárgyát képező jogsértések mellett azzal is nem vagyoni sérelmet okozott neki, hogy a 111-es és a 106-os cellában nem biztosított megfelelő fűtést, és az ablak is rosszul záródott, ezért a hideg miatt tüdőgyulladást kapott, továbbá az alperes az egyre súlyosbodó egészségügyi panaszai ellenére kellő időben nem részesítette őt megfelelő ellátásban, ezért alakultak ki a jelenlegi vese-, máj- és egyéb betegségei.

Az alperes elsődleges ellenkérelme a per időelőttiség miatt történő megszüntetésére, a másodlagos ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 1 000 000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy 1 500 000 Ft le nem rótt illetéket, valamint a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

A határozatának indokolásában kifejtette, hogy az alperes permegszüntetési kérelme nem volt alapos annak ellenére sem, hogy a felperes a keresetét valóban az alperes kártérítési eljárásban született határozatának kézhezvétele előtt terjesztette elő. Utalt arra, hogy a BDT2017.3620 szám alatt közzétett eseti döntés szerint a büntetés-végrehajtási intézet által lefolytatott kártérítési eljárás kizárólag a fogvatartott által érvényesített vagyoni kárigény kapcsán követelhető meg, míg a fogvatartás során elszenvedett személyiségi jogsértésre alapított sérelemdíj iránti igény közvetlenül bíróság előtt érvényesíthető.

A per érdemét illetően kifejtette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes kötelezettsége volt annak bizonyítása, hogy az alperes a kereset tárgyát képező magatartásaival megsértette az ő személyiségi jogait. Rámutatott, hogy e kötelezettségéről, a bizonyítandó tényekről és a bizonyítási teherről a felperes részletes tájékoztatást kapott, ennek ellenére a tényállításait alátámasztó bizonyítékait a számára biztosított, és utóbb meg is hosszabbított határidő alatt nem terjesztette elő, továbbá nem jelölte meg azt sem, hogy az egészségügyi dokumentációjának beszerzését pontosan mely időszakra vonatkozóan kéri. Mivel pedig az általa csatolt iratok a tényállításainak igazolásához nem voltak elegendőek, a kereset bizonyítatlanság miatt nem volt alapos. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes jogi képviselőjének munkadíjából álló perköltsége megfizetésére, továbbá megállapította, hogy a le nem rótt illetéket, valamint a pártfogó ügyvéd díját a költségmentes felperes helyett az állam viseli.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet kereset szerint történő

megváltoztatását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság olyan körülmények igazolására kötelezte őt, amiket képtelenség bizonyítani. A fegyelmi zárkában egyedül volt, így nem igazolhatta az ablak rossz műszaki állapotát vagy azt, hogy a WC a kamera látószögébe esett. Ezeket érvelése szerint az alperesnek kellett volna bizonyítania. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem derítette fel azt sem, hogy a poloskacsípések miatt emelt panasza folytán hogyan kerülhetett fegyelmi zárkába. Utalt rá, hogy életszerűtlen az alperes azon tényállítása, amely szerint az elhelyezése másként nem volt megoldható, különösen annak tükrében, hogy öt nap múlva áthelyezték őt a 106-os zárkába. Kifejtette, hogy a pártfogó ügyvédjével nehezen tudta tartani a kapcsolatot, és sok nehézséggel járt, amíg beszerezte a csatolt egészségügyi dokumentációt. Érvelése szerint már a keresetlevélből is kitűnt, hogy mely időszakra vonatkozóan kellett volna beszerezni az egészségügyi iratokat. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság - a kérése ellenére - nem idézte meg őt a per 2017. május 24-ei tárgyalására.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Rámutatott, hogy a bizonyítási kötelezettség kiosztása jogszerű volt, annak teljesítésében a felperest ebben semmi sem akadályozta. Megismételte, hogy a felperes azért került fegyelmi zárkába, mert kifogásolta, hogy a zárkákban poloskák vannak, az elhelyezése pedig másként nem volt megoldható. Utalt rá, hogy ez a zárka - a személyiségi jogokat tiszteletben tartó módon felszerelt kamerát leszámítva - ugyanolyan volt, mint a többi. Hivatkozott arra is, hogy a BVOP Egészségügyi Osztályának tájékoztatása szerint a felperes megfelelő orvosi ellátást kapott.

Az ítéletábrla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt az alábbi okok miatt alaposnak találta.

Fegyelmi zárkában való elhelyezés

A felperes először is azt sérelmezte, hogy az alperes 2014. április 30-án fegyelmi zárkába helyezte őt. Ezen időpontban a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII.12.) IM rendelet (R.) 143. §-ának (1) és (2) bekezdései úgy rendelkeztek, hogy a fegyelmi zárka elsősorban a magánelzárás fegyelmi büntetés végrehajtására szolgál, ennek hiányában az elítélt csak akkor kerülhetett oda, ha az elkülönítése biztonsági okból vagy fegyelmi eljárással összefüggésben volt szükséges. Az alperes úgy nyilatkozott, hogy a felperest 2014. április 30-án azért helyezte fegyelmi zárkába, mert így kívánta megelőzni, hogy őt poloskák csípjék meg. Ilyen célból azonban a felperes nem kerülhetett volna fegyelmi zárkába, hiszen az nem felelt meg az R. idézett rendelkezéseinek. Külön bizonyítás nélkül is megállapítható, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő jogát azzal, hogy őt jogszerű indok nélkül elkülönítette és fegyelmi zárkába helyezte, ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítottság hiánya miatt ebben a körben tévesen utasította el a keresetet.

Azt ugyanakkor, hogy e jogsértő állapot mettől meddig állt fenn, a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet megállapítani, ezért az ítéletábrla sem a jogsértés tényének megállapítása, sem pedig az erre alapított sérelemdíj megfizetése iránt benyújtott kereset tárgyában nem hozhatott érdemi döntést. Bár a felek egyező előadása alapján nem vitás,

hogy a felperes - éhségstrájk miatt - 2014. május 2-án fegyelmi büntetést kapott, az elsőfokú eljárás során nem került feltárássra, hogy őt pontosan milyen fegyelmi büntetéssel sújtották, és az az R. 143. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján szolgálhatott-e alapul a fegyelmi zárkában való elhelyezésére, s ha igen, mikortól meddig terjedően. Ennek bizonyítása az alperes kötelezettsége (Pp. 164. §-ának (1) bekezdése), ezért a bizonyítatlanság következményeit is neki kell viselnie (Pp. 3. §-ának (3) bekezdése), ami azt jelenti, hogy amennyiben e kötelezettségének nem tesz eleget, úgy kell tekinteni, hogy a jogsértés a fegyelmi zárkában eltöltött teljes időszakban fennállt. Erről az elsőfokú bíróságnak tájékoztatnia kellett volna az alperest (Pp. 3. §-ának (3) bekezdése), és foganatosítani kellett volna az általa felajánlott esetleges bizonyítást, csak ezt követően hozhatott volna megalapozott érdemi döntést e jogsértés megállapítása és az erre alapított sérelemdíj megfizetése iránti keresetek tárgyában.

Kamera használata a fegyelmi zárkában

A felperes kifogásolta a fegyelmi zárkában lévő kamera használatát is. Annak tükrében, hogy a felperes 2014. április 30-án jogszerűen nem is kerülhetett volna fegyelmi zárkába, az alperes kötelezettsége volt annak bizonyítása, hogy a zárkában lévő kamerát az elektronikus megfigyelésre vonatkozó akkori jogszabályi és belső előírásoknak, továbbá az R. 3. §-ának megfelelő módon, azaz a felperes személyhez fűződő jogait tiszteletben tartva használta (Pp. 164. §-ának (1) bekezdése).

Ezen kereseti kérelem kapcsán ugyanakkor szintén jelentőséggel bír, hogy a felperes a szándékos étkezés megtagadása miatt pontosan milyen fegyelmi büntetésben részesült, és a fegyelmi eljárás vagy a kiszabott fegyelmi büntetés az akkori jogszabályi és belső előírások alapján biztosított-e többletjogokat az alperesnek a felperes elektronikus megfigyelése során, ha igen, milyen többletjogokat és pontosan mely időszakra nézve. Ezen körülmények bizonyítása ugyancsak az alperes kötelezettsége (Pp. 164. §-ának (1) bekezdése).

Az elsőfokú bíróságnak a fenti kötelezettségéről, a bizonyítandó tényekről és bizonyítási teherről tájékoztatnia kellett volna az alperest (Pp. 3. §-ának (3) bekezdése), és fel kellett volna hívnia őt arra, hogy ebben a körben a bizonyítékait és indítványait terjessze elő. A kamera használata miatt előterjesztett megállapítási és marasztalási keresetek tárgyában csak e tájékoztatást és az alperes által felajánlott bizonyítás foganatosítását követően lehetett volna megalapozott érdemi döntést hozni.

A 111-es és a 106-os zárka műszaki állapotával és az egészségügyi ellátással kapcsolatos sérelmek

A felperes állította, hogy a 111-es és a 106-os zárka alacsony hőmérséklete és az ablak rossz műszaki állapota miatt tüdőgyulladást kapott, továbbá arra is hivatkozott, hogy az alperes az egyre súlyosbodó egészségügyi panaszai ellenére kellő időben nem részesítette őt megfelelő ellátásban, ezért alakultak ki a jelenlegi vese-, máj- és egyéb betegségei. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy e többlettényállások bizonyítása a felperes kötelezettsége (Pp. 164. §-ának (1) bekezdése). Ennek érdekében a felperes elő is

terjesztett olyan bizonyítási indítványokat, amelyek alkalmasak lehetnek az állításainak alátámasztására, hiszen a 8. sorszámú beadványában az orvosi iratainak beszerzését, valamint orvosszakértő kirendelését kérte, a 13. sorszámú beadványának kézzel írott melléklete 2. oldalán pedig - bírói felhívásra - megjelölte azt is, hogy a 2014. április 30. napja óta keletkezett valamennyi orvosi iratának beszerzésére igényt tart. Mivel a felperes nem zárható el attól, hogy a tényállításait igazolja, az elsőfokú bíróságnak foganatosítania kellett volna a felperes által kért bizonyítást annak tisztázása érdekében, hogy:

- a felperesnek voltak-e tüdőgyulladásra utaló tünetei, és ha igen, azok mikor és mely okból alakultak ki; továbbá
- az alperes a felperes által közölt tünetekre kellő időben, megfelelő intézkedéseket tett-e, és ha nem, e mulasztás milyen hátrányos következményekkel járt a felperesre nézve, az közrehatott-e a felperes jelenlegi megbetegedéseinek kialakulásában, vagy nem.

Ezen - megállapítási és marasztalási - kereseti kérelmek tárgyában megalapozott érdemi döntés csak e bizonyítás foganatosítása után lett volna hozható.

A betegszobai elhelyezés és a szükséges gyógyszerek hiányával kapcsolatos panaszok

A felperes állította, hogy a BVOP Központi Kórháza a 2015. június 22. és 29. napjai közötti időszakra betegszobai elhelyezést írt elő a számára, amelyet az alperes figyelmen kívül hagyott, továbbá arra is hivatkozott, hogy az alperes ezen időszakban nem biztosította a szükséges gyógyszereit. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy e tényállításainak bizonyítása a felperes kötelezettsége (Pp. 164. §-ának (1) bekezdése). Ennek érdekében a felperes - a fent írtak szerint - kérte is az orvosi iratainak beszerzését és orvosszakértő kirendelését, amellyel tisztázható lett volna, hogy őt ebben az időszakban valóban betegszobában kellett volna-e elhelyezni, vagy nem, továbbá kideríthető lett volna az is, hogy ebben az időszakban milyen gyógyszereket kellett szednie, és azokat az alperes biztosította-e neki, vagy nem. Ezért az elsőfokú bíróság tévesen mellőzte ezen indítványok teljesítését.

Amennyiben a felperes igazolja, hogy a betegszobai elhelyezése indokolt lett volna, és a szükséges gyógyszereit az alperestől nem kapta meg, a jogsértés felróhatóságtól független objektív szankciójaként meg kell állapítani, hogy az alperes megsértette a felperes egészséghez való jogát (Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének a) pontja). A felróhatóságtól függő, szubjektív szankció, azaz a sérelemdíj alól azonban az alperes kimentheti magát annak igazolásával, hogy a felperes egészségügyi iratait 2015. június 22-e és 29-e között nem kapta meg, és ezért, vagy valamely más, önhibáján kívüli okból nem biztosította a felperes számára a betegszobai elhelyezést és a szükséges gyógyszereit (Ptk. 2:52. §-a, Pp. 164. §-ának (1) bekezdése). Az elsőfokú bíróságnak tájékoztatnia kellett volna az alperest e kötelezettségéről, a bizonyítandó tényekről és a bizonyítási teherről (Pp. 3. §-ának (3) bekezdése), továbbá fel kellett volna hívnia őt arra, hogy ebben a körben a bizonyítékait és indítványait terjessze elő.

Ezen - megállapítási és marasztalási - kereseti kérelmek tárgyában megalapozott érdemi döntés csak az alperes fentiek szerinti tájékoztatása, és a felek által felajánlott bizonyítás foganatosítása után lett volna hozható.

A megfelelő mozgástér és az önálló szellőzésű WC hiánya, valamint a rovarok miatti sérelmek

A felperes sérelmezte, hogy az alperes a 2015. június 22. és 29. napjai közötti időszakban nem biztosított számára megfelelő mozgásteret és önálló szellőzésű illemhelyet, valamint olyan zárkában helyezte el őt, ahol csótányok voltak. Az alperes elismerte, hogy a felperesnek ebben az időszakban 3 m²-nél kisebb mozgástere volt, továbbá érdemben nem vitatta a rovarok jelenlétét és azt sem, hogy az illemhely a zárkába szellőzött.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a megfelelő mozgástér és illemhely hiánya sérti az emberi méltóságot, továbbá az embertelen bánásmód és a kínzás tilalmába ütközik (pl.: Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.351/2011/4., Pf.I.20.514/2013/5., Pf.I.20.577/2015/4., Pf.I.20.609/2016/4.). Nem lehet vita tárgya az sem, hogy a rovarok zárkában való jelenléte ugyancsak sérti az emberi méltóságot. Ezért a felperes - objektív szankcióként - alappal kérte a jogsértés tényének megállapítását, így e keresetet a bizonyítottság hiánya miatt nem lehetett volna elutasítani. Erre tekintettel az ítéltábla a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a személyiségi jogsértés tényét megállapította.

A felperes - felróhatóságtól függő, szubjektív szankcióként - sérelemdíjra is igényt tartott.

A Kúria - a korábbi bírói gyakorlattal szakítva - több eseti döntésében is kifejtette már, hogy a büntetés-végrehajtási intézmény feladata a fogvatartottak megfelelő elhelyezése, ennek keretében pedig a minimális mozgástér és a megfelelő illemhely biztosítása. Amennyiben ennek nem tesz eleget, felróható magatartást tanúsít, így a felelőssége alól a befogadási kötelezettségre és a szűkös költségvetési lehetőségeire hivatkozással sem mentesülhet (Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6., Pfv.IV.21.654/2015/11.). Ezért a felperes alappal követelt sérelemdíjat az alperestől a megfelelő mozgástér és illemhely hiánya miatt, azt ugyanakkor, hogy a felperest pontosan mennyi sérelemdíj illeti meg, a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet megállapítani. Annak összege attól függ, hogy a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság milyen további jogsértéseket állapít meg és a felperes a jogsértésekkel oki összefüggésben milyen nem vagyoni hátrányokat igazol.

A rovarok zárkában való jelenléte kapcsán az alperes mentesülhet a sérelemdíj megfizetése alól annak igazolásával, hogy ebben az időszakban a rovarirtást elvégeztette, a szakszerű és megfelelő egészségügyi ellátás biztosította, és az egyéb szükséges intézkedéseket is megtette (pl.: szivacs- és takarócsere), így a bekövetkezett sérelemért felróhatóság nem terheli (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.039/2017/4.). E kötelezettségéről, a bizonyítandó tényekről és a bizonyítási kötelezettségről az alperest tájékoztatni kell (Pp. 3. §-ának (3) bekezdése), és fel kell hívni őt arra, hogy a bizonyítékait és indítványait terjessze elő. Ezen kereseti kérelem tárgyában megalapozott érdemi döntés csak az alperes tájékoztatása, és az általa felajánlott esetleges bizonyítás foganatosítása után hozható.

A kifejtett okok miatt az ítéltábla a Pp. 213. §-ának (2) bekezdése alapján részítéletet hozott, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a megfelelő mozgástér és illemhely hiányával, valamint a

rovarok jelenlétével okozott jogsértést megállapította, ezt meghaladóan pedig az elsőfokú ítéletet a Pp. 252. §-ának (2) és (3) bekezdései alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, hiszen a bizonyítás nagyterjedelmű kiegészítése szükséges. A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróságnak el kell végeznie a fent részletesen leírt eljárási cselekményeket, és a fent ugyancsak részletesen kifejtett körben fogatosítania kell a felajánlott bizonyítást, újabb érdemi döntést csak ezt követően hozhat.

Az ítélet tábla a 4/2009. (XII.14.) PK vélemény 1. pontja alapján nem döntött a részítélettel érdemben elbírált keresetre eső első- és másodfokú perköltség viseléséről. A pertárgyérték a felperes által követelt sérelemdíj összegének, azaz 35 000 000 Ft-nak felel meg, az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárás során ehhez képest kell majd megállapítania a pernyertesség-pervesztesség arányát, a felmerült perköltségről pedig csak ennek ismeretében lehet határozni.

A Pp. 252. §-ának (4) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték 35 000 000 Ft fellebbezési pertárgyérték alapulvételével 2 500 000 Ft, az alperes jogi képviselői munkadíjból álló perköltsége pedig a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján 300 000 Ft, ez állt ugyanis arányban a jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel és a fellebbezési pertárgyértékkel. A felperes képviseletében pártfogó ügyvéd járt el, az ő díját az eljárás befejezését követően a jogi segítségnyújtó szolgálat fogja megállapítani, az ehhez szükséges adatokat pedig a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság perköltség viseléséről szóló határozata tartalmazza majd.

Debrecen, 2018. január 16.

. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Endre Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő